

Landstingsstyrelsens förslag till beslut

Ägartillskott till Karolinska Universitetssjukhuset och justerade resultatkrav Karolinska Universitetssjukhuset, AB Storstockholms Lokaltrafik och Koncernfinansiering

Föredragande landstingsråd: Chris Heister

Ärendet

Landstingsdirektören har inkommit med ett ärende som avser ägartillskott år 2007 till Karolinska universitetssjukhuset samt justering av resultatkraven år 2007 för Karolinska Universitetssjukhuset, AB Storstockholms Lokaltrafik samt Koncernfinansiering.

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslår landstingsfullmäktige besluta

att bevilja Karolinska Universitetssjukhuset ett ägartillskott på 100 000 000 kronor år 2007

att justera Karolinska Universitetssjukhusets resultatkrav 2007 till minus 270 000 000 kronor

att justera AB Storstockholms lokaltrafiks resultatkrav 2007 till 100 000 000 kronor

att justera Koncernfinansierings resultatkrav 2007 till 515 000 000 kronor

att anmäla slutlig budget till landstingsfullmäktiges sammanträde i april 2007.

Avtalsförhandlingarna inför 2007 mellan beställaren å ena sidan och Karolinska Universitetssjukhuset å andra sidan har inte kunnat avslutas inom

Bilaga

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande

2007-07-16

de ramar som givits parterna. Sjukhuset åberopar bland annat att det avtal som slöts år 2006 var på så låg nivå att de fått konsekvenser för 2007 års avtalsförhandlingar. I enlighet med uppdrag från landstingsfullmäktige har en omfattande genomlysning av Karolinska Universitetssjukhuset påbörjats i syfte att säkerställa såväl kvalitet som ett tillfredsställande ekonomiskt resultat. Landstingsstyrelsen bedömer att ett ägartillskott uppgående till 100 000 000 kronor parallellt med effekterna av pågående genomlysning och effekterna av denna kommer att leda till att avtal sluts mellan beställare och sjukhuset samt att Karolinska Universitetssjukhuset kan komma till rätta med den ekonomiska situation som i dagsläget föreligger.

Landstingsstyrelsen anser att det finns förutsättningar för att höja resultatkravet på AB Storstockholms Lokaltrafik (SL) med 100 000 000 kronor.

Detta har sin grund att SL i bokslut avseende år 2006 föreslår att 239 000 000 kronor årligen 2007-2010 kostnadsförs. Dessa medel avser kapitalkostnadsersättning till SJ för pendeltågtrafikens fordon och infrastruktur och är i enlighet med god redovisningssed. Detta ger förutsättningar att i 2007 års budget höja resultatkravet för SL.

Justeringarna som görs i Koncernfinansiering är effekter av övriga beslut och innebär att förändrat resultatkrav på Koncernfinansiering. Det justerade resultatkravet på Koncernfinansiering uppgår till 515 000 000 kronor.

Behandling i landstingsstyrelsen

Landstingsrådsberedningen behandlade ärendet den 7 februari 2007.

Landstingsstyrelsen behandlade ärendet den 20 februari 2007.

Vid behandlingen i landstingsstyrelsen yrkades bifall dels till landstingsrådsberedningens förslag, dels till s-ledamöternas förslag att i första hand återremittera ärendet, dels till v-ledamotens förslag att återremittera ärendet, dels till mp-ledamotens förslag att i första hand återremittera ärendet.

Landstingsstyrelsens beslutade utan omröstning avslå förslaget om återremiss.

S-ledamöterna *reserverade sig* mot detta beslut.

”Socialdemokraterna föreslår landstingsstyrelsen i första hand besluta att återremittera ärendet i syfte att förse ärendet med ett mer kvalificerat beslutsunderlag i form av en analys av Karolinska universitetssjukhusets ekonomiska situation samt konsekvensbeskrivningar av olika handlingsalternativ med anledning av denna”

V-ledamotens *reserverade sig* mot detta beslut:

”Vänsterpartiet föreslår landstingsstyrelsen besluta att återremittera ärendet i syfte att förse ärendet med ett mer kvalificerat beslutsunderlag i form av en analys av Karolinska universitetssjukhusets ekonomiska situation samt konsekvensbeskrivningar av olika handlingsalternativ.

Det är ytterst otillfredsställande att den ekonomiska situationen vid Karolinska universitetssjukhuset inte är närmare beskriven i ärendet. I ärendet konstateras enbart att avtal inte slutits parterna emellan inom beslutad ram, ingen övrig beskrivning om det ekonomiska läget vid sjukhusen eller någon kvalificerad beskrivning och värdering av orsakerna till att budgetramarna inte kunna hållas återfinns i ärendet. Dessutom saknas konsekvensbeskrivningar för verksamheten utifrån olika alternativa handlingsvägar. Det bästa för att bemästra den ekonomiska situationen vid sjukhusen vore att återremittera ärendet i syfte att snarast återkomma till landstingsstyrelsen med en mer kvalificerad analys.”

Mp-ledamoten reserverade sig mot detta beslut:

”Landstingsstyrelsen föreslås besluta *att* återremittera ärendet.”

Därefter beslutade landstingsstyrelsen bifalla landstingsrådsberedningens förslag samt att avslå de återstående yrkandena.

Landstingsstyrelsens beslut fattades utan omröstning.

S- och mp-ledamöterna reserverade sig mot landstingsstyrelsens beslut.

V-ledamoten anmälde att han *ej deltog* i landstingsstyrelsens beslut.

S-ledamöternas reservation:

”**Socialdemokraterna** föreslår i andra hand föreslå landstingsfullmäktige besluta *att* bevilja Karolinska universitetssjukhuset ägartillskott om 320 000 000 kronor år 2007, *att* för 2007 fastställa en budget i balans för Karolinska universitetssjukhuset, *att* justera resultatkravet för Koncernfinansiering i konsekvens med beviljat ägartillskott till Karolinska universitetssjukhuset, *att* uppdra till Karolinska universitetssjukhuset att, i samråd med i första hand Landstingsstyrelsen/Produktionsutskottet och i andra hand Hälso- och sjukvårdsnämnden, till den 1 april vidta åtgärder för effektivisering med effekt under 2007 samt utreda och redovisa möjligheterna till fortsatt effektivisering och kostnadsreduktion inför 2008 motsvarande 100 miljoner kronor på årsbasis.

Det är ytterst otillfredsställande att den ekonomiska situationen vid Karolinska universitetssjukhuset inte är närmare beskriven i ärendet. I ärendet konstateras enbart att avtal inte slutits parterna emellan inom beslutad ram, ingen övrig beskrivning återfinns i ärendet om det ekonomiska läget vid universitetssjukhuset eller någon kvalificerad beskrivning och värdering av orsakerna till att budgetramarna inte kunna hållas. Dessutom saknas konsekvensbeskrivningar för verksamheten utifrån olika alternativa handlingsvägar. Det bästa för att bemästra den ekonomiskt bekymmersamma situationen vid universitetssjukhuset vore att återremittera ärendet i

syfte att snarast återkomma till landstingsstyrelsen med en mer kvalificerad analys.

Under alla förhållanden kan konstateras att den politiska majoriteten har misslyckats med den ekonomiska styrningen vid Karolinska universitetssjukhuset. Resultatet är en ytterligare accelererande kostnadsutveckling vid universitetssjukhuset. Sjukvården måste styras av en ansvarig politisk ledning, annars utnyttjas inte tillgängliga resurser på ett effektivt sätt. Avsaknaden av detta är en grundläggande orsak till de nu växande ekonomiska problemen vid universitetssjukhuset. Det är inte hållbart, att som nuvarande politiska majoritet ensidigt fokusera på privatiseringar av sjukvårdsverksamhet. Styrningen av den landstingsdrivna verksamheten får inte försummas.

Socialdemokraternas budgetförslag för 2007 anvisade ett helhetsgrepp för hela sjukvårdssystemet i Stockholms län där närsjukvården spelar en betydligt större avlastande roll. Därtill innebar förslaget en helt annan vikt vid ägarstyrning och ett koncernperspektiv på hela landstingets verksamhet samt de organisatoriska förutsättningarna för alla dessa element. Förutsättningar som den politiska majoriteten genom aktiva beslut omintetgjort.

Det socialdemokratiska budgetförslaget medförde också en 300 miljoner kronor högre ram för beställaren, vilket avsevärt förbättrat avtalsförhandlingarna på ett sätt som kunnat undvika den kraftiga försening som nu föreligger i att få till stånd vårdavtal med akutsjukhusen.

Verksamheten vid Karolinska universitetssjukhuset måste nu styras upp. En ny styrelse för sjukhuset bör omedelbart utses. Budgeten måste bringas i balans – det är demoraliserande och kontraproduktivt att inte upprätta en balanserad budget som styrmedel för att bringa ordning och reda i ekonomin på sjukhuset. Resultatkravet på universitetssjukhuset skall vara en budget i balans. Av det skälet förefaller – utifrån det begränsade underlag som ärendet tillhandahåller – ett nominellt större ägartillskott behöva beviljas än vad landstingsrådsberedningen föreslår.

Effektiviseringsarbetet vid universitetssjukhuset bör tills vidare ha ambitionen att redan 2007 ge större ekonomiska resultat än vad landstingsrådsberedningens förslag innebär. Åtminstone fram till dess att landstingsstyrelsen erhållit ett fullvärdigt beslutsunderlag bör det reala ägartillskottet till sjukhuset begränsas med 50 miljoner kronor jämfört med landstingsrådsberedningens förslag.”

LS 0702-0176

Mp-ledamotens reservation:

”Landstingsstyrelsen föreslås i andra hand besluta *att* avslå förslaget om ägartillskott och justerade resultatkrav för Karolinska Universitetssjukhuset, AB Stockholms Lokaltrafik och Koncernfinansiering, *att* redovisningen av den gamla skulden till SJ för åren 2007 – 2010 inte ska redovisas som jämförelsestörande kostnad i bokslutet för 2006 utan på samma sätt som tidigare d.v.s. årsvis.

I ärendet föreslås ekonomiska lättnader för Karolinska Universitetssjukhuset i form av ägartillskott på 100 miljoner och sänkning av resultatkravet från minus 100 miljoner till minus 270 miljoner. Den sänkning av resultatkravet som beslutades av budgetfullmäktige i december 2006 uppgavs vara anpassad till sjukhusets förslag till budget 2007 som då visade på ett underskott på 100 miljoner kronor. Motivet till att genomföra ytterligare ekonomiska lättnader motsvarande 270 miljoner redovisas inte i ärendet.

Vilka kliniker har underskott? Är verksamheten anpassad till de vårdbehov som föreligger? Vad ligger bakom de krav som sjukhuset ställer? Hur kommer ägartillskottet att användas? Varför ges den ekonomiska lättnaden delvis som ägartillskott, delvis som minskat resultatkrav? Underlaget är otillfredsställande på dessa punkter, varför vi inte kan ställa oss bakom förslaget.

Majoriteten har utlovat en tydligare ägarstyrning och även en förstärkt beställarstyrning. I ett beställar-utförarsystem ska man vara ytterst restriktiv med ägartillskott. Ett förslag om ägartillskott måste följas av en detaljerad redovisning om vad tillskottet ska användas till.

Det är ännu mer anmärkningsvärt att förslaget även omfattar sänkta resultatkrav. Det är inte bra ägarstyrning att tillåta sjukhuset att budgetera för underskott.

Miljöpartiet har i sitt budgetförslag fördelat tillgängliga medel för utökningar inom hälso- och sjukvården via beställningar inom de områden där behov finns. Sjukhusens behov av åtgärder för kostnadskontroll måste mötas genom att ägaren ställer krav på systematiskt förbättringsarbete exempelvis genom att använda verktyget ISO – 9001, som nu är anpassat för sjukhusverksamhet.

Majoriteten använder nu ägar- och beställarstyrning på ett sätt som urholkar själva idén med beställarstyrningen. Därmed kortsluts den demokratiska styrningen. Om man nu inte vill eller förmår använda sig av beställar-utförarsystemet krävs en grundlig genomgång av vilket styrsystem man ska

ha istället. Det finns anledning att bestämt vända sig mot detta slag av budgetteknik

Det är anmärkningsvärt att man föreslår en sänkning av koncernfinansieringen med 100 mkr med en rad utan någon förklaring alls förutom att kraven på SL ökat med 100 mkr. SJ-avtalet innehåller äldre kostnader där det kvarstår ersättning till SJ för åren 2007 – 2010 med 239 mkr för vart och ett av åren d.v.s. sammanlagt 956 mkr. I SL:s bokslut för 2006 avses dessa redovisas som jämförelsestörande kostnad. Detta medför att SL redovisar ett negativt resultat med 955 mkr istället för, som prognostiserat, ett överskott på 1 mkr. Detta måste ses som ett rent politiskt ställningstagande för att stärka SL:s siffror under den kommande mandatperioden. Genom att redovisa detta i 2006 års bokslut kan resultatkravet höjas med 100 mkr utan att det påverkar verksamheten. Detta är ett trixande med siffror, något som brukar benämnas 'kreativ' bokföring och som inte bör tillämpas på offentligt ägda bolag. Medborgarnas möjlighet att göra riktiga bedömningar försvåras avsevärt och det är ändå gentemot medborgarna, som ytterst är ägare av skattefinansierad verksamhet, som politiska styrelser borde ha den största lojaliteten.”

V-ledamoten antecknade följande särskilda uttalande:

”Eftersom majoriteten vägrar återremittera förslaget deltar vänsterpartiet inte i beslutet om extra ägartillskott. Det är omöjligt med utgångspunkt från det beslutsunderlag som finns bilda sig en uppfattning om rimliga prioriteringar och vad pengarna ska användas till. Majoriteten har dessutom inte klargjort hur styrningen ska fungera när det gäller sjukhusen. En ekonomisk analys av det uppkomna läget saknas fullständigt och det enda som konstateras i ärendet är att avtal inte kunnat slutas mellan parterna inom tidigare beslutad ram.”

Ärendet och dess beredning

Landstingsdirektören har i tjänsteutlåtande den 16 februari 2007 (bilaga) föreslagit landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta *att* bevilja Karolinska Universitetssjukhuset ett ägartillskott på 100 miljoner kronor år 2007, *att* justera Karolinska Universitetssjukhusets resultatkrav 2007 till minus 270 miljoner kronor, *att* justera AB Storstockholms lokaltrafiks resultatkrav 2007 till 100 miljoner kronor, *att* justera Koncernfinansierings resultatkrav 2007 till 515 miljoner kronor.

Bilaga

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande

Bakgrund

Förhandlingarna avseende vårdavtal 2007 mellan Beställare Vård och Karolinska Universitetssjukhuset har inte resulterat i påskrivna avtal. Parterna stod så sent som i januari långt ifrån varandra avseende nivån på den ekonomiska ersättningen. Ägaren har därför kommit överens med Karolinska Universitetssjukhuset om att tillskjuta ett ägartillskott 2007 på 100 miljoner kronor samt att justera ned resultatkravet från minus 100 miljoner kronor till minus 270 miljoner kronor för att skapa realistiska budgetförutsättningar 2007. Ägartillskottet samt justeringen av resultatkravet är av engångskaraktär.

AB Storstockholms Lokaltrafik (SL) ska enligt tidigare givna förutsättningar till och med år 2010 erlagga en årlig kapital-kostnadsersättning på 239 miljoner kronor till SJ för pendeltågtrafikens fordon och infrastruktur. Under förutsättning av fullmäktiges beslut rörande årsbokslut kommer ersättningen avseende perioden 2007 till och med 2010 att kostnadsföras i årsbokslut 2006. Detta skapar utrymme för att höja SL:s resultatkrav 2007 till 100 miljoner kronor. Parallellt med ovan justeras resultatkravet för Koncernfinansiering med 68 miljoner kronor till 515 miljoner kronor.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen anser att det är befogat att ägaren tillskjuter 100 miljoner kronor i ägartillskott till Karolinska Universitetssjukhuset 2007 samt att resultatkravet 2007 sänks till 270 miljoner kronor. Karolinska står inför stora ekonomiska utmaningar de kommande åren och det är viktigt att Karolinska har realistiska förutsättningar att klara sin budget 2007 så att full kraft kan läggas på att identifiera, och börja genomföra, såväl operationella som strukturella åtgärder syftande till att skapa en långsiktig ekonomi i balans.

Förvaltningen instämmer i att kostnadsföringen 2006 av kapitalkostnadsersättningen 2007-2010 till SJ skapar ett utrymme för att justera SL:s resultatkrav 2007.